

UDC 342.5:351.712

EXPLICATION OF THE CONCEPT OF «PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIP» IN PUBLIC ADMINISTRATION THEORY

O. Zakharina, E. Khodakivskii, V. Iakobchuk

Article info

Received
05.02.2020

Accepted
11.03.2020

Zhytomyr
National
Agroecological
University
7, Staryi Blvd,
Zhytomyr, 10008,
Ukraine

E-mail:
ovzakharina@
ukr.net;
nau_dilovod@
i.ua;
valentyna.iakobchuk
@gmail.com

Zakharina, O., Khodakivskii, E., Iakobchuk, V. (2020). Explication of the concept of «public-private partnership» in public administration theory. Scientific Horizons, 03 (88), 26–33. doi: 10.33249/2663-2144-2020-88-3-26-33.

In the current context of decentralization, there is an urgent need for structural change and closer interaction between public authorities, private business and civil society institutions. To satisfy social and economic needs of the region by means of pooling public and private sector resources is possible through public-private partnerships. The purpose of the study is to clarify the theory, to reveal the essence of the concept of "public-private partnership" as a category of public administration. In order to achieve this goal, the theoretical aspects of defining the concept of "public-private partnership" at different levels of generalization have been explored. It has been proved that the scientific paradigm of the category "public-private partnership" is in its infancy. The lack of unified approach to the nature of the studied category is emphasized. The comparative analysis of the points of view of domestic and foreign scientists on the definitions of "public-private partnership" and "public-private partnership" has been carried out. Based on the transdisciplinary approach, the dialectical interrelation of the categories has been substantiated, the place and role of public-private partnership in public administration has been determined. Based on the generalization of the categories proposed by modern researchers, three methodological approaches to the definition of the studied category are proposed. Emphasis is placed on the author's vision of the category of "public-private partnership" as a multifunctional concept that integrates paradigmatic, institutional and system-functional approaches. It is promising to search for the increase of institutional capacity of government, private business and civil society institutions to form and implement public-private partnership projects. Further research should focus on international practices of managing territories and communities, as well as implementation of socially significant projects on the basis of partnership between government, business and the public.

Key words: public-private partnership, category, public administration, state, private partner, civil society.

ЕКСПЛІКАЦІЯ ПОНЯТТЯ «ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО» В ТЕОРІЇ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

О. В. Захаріна, Є. І. Ходаківський, В. П. Якобчук

Житомирський національний агроєкологічний університет
бульвар Старий 7, м. Житомир, 10008, Україна

В сучасних умовах децентралізації виникає гостра необхідність в структурних змінах і більшій взаємодії публічної влади, приватного бізнесу та інститутів громадянського суспільства. Ефективно вирішити соціальні та економічні потреби регіону шляхом об'єднання ресурсів

державного та приватного секторів можна за рахунок державно-приватного партнерства. Метою дослідження є теоретичне уточнення, розкриття сутності поняття «державно-приватне партнерство» як категорії публічного управління. Для досягнення мети було досліджено теоретичні аспекти визначення поняття «державно-приватне партнерство» на різних рівнях узагальнення. Доведено, що наукова парадигма категорії «державно-приватне партнерство» знаходиться у стадії становлення. Наголошено на відсутності єдиного підходу щодо сутності досліджуваної категорії. Проведено порівняльний аналіз точок зору вітчизняних та зарубіжних вчених дефініцій «публічно-приватне партнерство» та «державно-приватне партнерство». На основі трансдисциплінарного підходу обґрунтовано діалектичний взаємозв'язок категорій, визначено місце і роль державно-приватного партнерства в публічному управлінні. На основі узагальнення пропонувані сучасними дослідниками категорій запропоновано три методологічні підходи до визначення досліджуваної категорії. Зроблено акцент на авторському баченні категорії «державно-приватне партнерство» як багатофункціональному понятті, який об'єднує парадигмальний, інституційний та системно-функціональний підходи. Перспективним є пошук підвищення інституційної спроможності представників влади, приватного бізнесу, інститутів громадянського суспільства з питань формування та реалізації проєктів державно-приватного партнерства. В подальших дослідженнях слід приділити увагу міжнародним практикам управління територіями, громадами, реалізації суспільно значущих проєктів на засадах партнерства влади, бізнесу та громадськості.

Ключові слова: державно-приватне партнерство, категорія, публічне управління, держава, приватний партнер, громадянське суспільство.

Вступ

Державно-приватне партнерство є одним з механізмів реалізації політики модернізації економіки України та вирішення важливих соціально-економічних проблем. Висока його ефективність, як форми взаємодії держави та бізнесу, доведена досвідом багатьох країн світу. Наразі актуалізувались об'єктивні обставини для розвитку механізмів державно-приватного партнерства і в Україні. Так, з одного боку, реалізація масштабних проєктів у різних секторах економіки потребує значних інвестиційних ресурсів, потужним джерелом яких може стати саме приватний бізнес. Водночас в умовах післякризового розвитку зростає інтерес бізнесу до державної підтримки, яка дозволить знизити ризики приватних інвестицій, підвищити надійність інвестиційних проєктів для кредитних організацій. За таких умов, на нашу думку, саме державно-приватне партнерство здатне забезпечити адекватну реакцію соціально-економічних систем на появу викликів сьогодення, забезпечуючи залучення в економіку приватних інвестицій, підвищення якості товарів і послуг, зростання конкурентоспроможності вітчизняного виробника. Все це, в результаті, сприятиме формуванню інноваційної економіки. Не можна не відзначити і той факт, що в умовах функціонування партнерських відносин з'являються нові ефективні базові моделі фінансування, зазнають суттєвих змін стосунки

власності, розвиваються більш прогресивні методи управління. Формування інноваційних відносин в державно-приватному партнерстві безпосередньо пов'язане з перетвореннями інституціонального середовища.

Теоретико-методологічні основи вивчення теорії державно-приватного партнерства в економічній літературі сформували Боуф П., Йоханссон Ф., Карлоф Б., Кейнс Дж., Коуз Р., Менкен Г., Мотт М., Портер М., Прусак Л., Рікардо Д., Рол М., Самуельсон П., Сміт А., Франк В., Фрідмен М., Шарп У. та інші. Дослідження вчених мало визначальний вплив на формування і розвиток теорії взаємодії влади і бізнесу.

Значний внесок у дослідження механізму державно-приватного партнерства зробили Абалкін Л., Варнавский Б., Дерябіна М., Вілісов М., Грищенко С., Залознова Ю., Запатріна І., Павлюк К., Попович Д., Тараш Л., Шилепницький П. та ін. дослідники. Вивчення питань розвитку інфраструктури в галузях соціальної сфери з використанням механізму державно-приватного партнерства є об'єктом дослідження житомирських колег (Aleksandrova & Dovgaliuk, 2019). Одним з напрямів вивчення механізму державно-приватного партнерства є аналіз його впливу на забезпечення інвайронментальної безпеки на рівні держави та підприємства (Mashchenko, 2018).

Загальновідомо, що в Україні розвиток партнерських відносин держави і бізнесу

знаходиться на початковій стадії, зокрема не сформовано інститути та інституціональне середовище державно-приватного партнерства. Це зумовлює необхідність експлікації державно-приватного партнерства як категорії публічного управління, визначення його ролі в розвитку суспільства.

Матеріали та методи

Метою статті є теоретичне обґрунтування інтегрованого підходу до змісту поняття «державно-приватне партнерство» в теорії публічного управління.

Аналіз дослідження сутності державно-приватного партнерства базується на працях провідних вчених у даній галузі, аналітичних звітах державних і громадських економічних інститутів та міжнародних фінансових організацій, законодавчих й нормативно-правових документах щодо регулювання партнерських відносин.

Дослідження проводилось із застосуванням методів історико-економічного та семантичного аналізу. Водночас синергетичний підхід став підґрунтям аналізу й визначення сутності та економічного змісту категорії «державно-приватне партнерство», а також обґрунтування елементів механізму реалізації державно-приватного партнерства в Україні.

Результати досліджень та обговорення

Прийнято вважати, що наукова парадигма категорії «державно-приватне партнерство» (далі – ДПП) знаходиться у стадії становлення. При цьому, державно-приватне партнерство – не новий винахід сьогодення. Так, співробітництво між публічним і приватним секторами для створення, забезпечення і управління інфраструктурою, особливо транспортною, має давні традиції в багатьох країнах світу. Історія успішних проєктів державно-приватного партнерства в Бразилії, Іспанії, Італії, Франції, Канаді, Мексиці, США і низці інших країн налічує кілька століть (Zaloznova et al., 2016).

Теорія даного феномену сформувалася в середині XIX ст. А початок її активного використання на практиці припав лише на 90ті роки минулого століття. Разом із тим, нині серед науковців немає єдності у трактуванні самого поняття. В науковій літературі зустрічаються різні терміни, що позначають дану форму взаємодії держави та бізнесу: «державно-

приватне партнерство», «публічно-приватне партнерство», «приватна фінансова ініціатива». Так, відповідно до міжнародних стандартів, у цій галузі та практики провідних економік світу, за кордоном етимологію поняття «*Public Private Partnership*» (PPP) пов'язують із англійським словом «public» (публічний, громадський, державний) і розуміють безліч взаємопов'язаних громадських інститутів, що реалізують владні повноваження і впливають як побічно, так і прямо на суспільне життя країни. По суті в якості публічного партнера в закордонній практиці часто виступають не лише органи державної влади, але й органи місцевого самоврядування, потужні громадські організації та благодійні фонди. Між іншим, у Великобританії застосовується одночасно як термін PPP, так і терміни «приватна фінансова ініціатива» (*Private Finance Initiative – PFI*) та «приватне інвестиційне партнерство» (*Public Investment Partnerships – PIP*).

У працях українських науковців найчастіше використовується поняття «державно-приватне партнерство», що відповідає сучасній тенденції об'єднувати поняття «державний» і «муніципальний» в поняття «публічний». Це пов'язано, по-перше, з тим, що в країнах, де недостатньо розвинуті інститути громадянського суспільства, пропозиції про партнерство, як правило, надходять від органів державної влади чи місцевого самоврядування. За таких умов термін «державно-приватне партнерство» більш чітко відображає провідну роль держави. По-друге, така ініціатива більш однозначно сприймається українською громадськістю. І по-третє, зміст поняття «державно-приватне партнерство» визначений і закріплений Законом України «Про державно-приватне партнерство» (*Law of Ukraine...*, 2010). Водночас, як зазначає І. Запатріна, наявність громадського інтересу є однією з головних ознак, що вказує на можливість ідентифікації проєкту з ДПП. Захист суспільних інтересів повинен бути основою для прийняття рішень відповідними виконавчими державними органами (Zapatrina, 2010). В цілому ДПП передбачає, що держава запрошує бізнес структури брати участь у реалізації суспільно важливих проєктів і програм.

Існування різноманітних варіацій назви одного й того ж механізму ускладнює формування загального поняття ДПП і обмін досвідом у цій сфері. Проте, незважаючи на різні

визначення, всі вони розкривають сутність партнерських відносин державного і приватного секторів економіки, заснованих на спільному використанні ресурсів для реалізації спільних проєктів з метою досягнення цільових орієнтирів сторін. Відповідно до цього можна говорити про певний діалектичний зв'язок низки категорій, в яких розкривається сутність державно-

приватного партнерства як категорії публічного управління.

В табл. 1 нами виділено основні підходи до змістовної наповнюваності поняття «державно-приватне партнерство» та узагальнено найбільш актуальні теоретичні напрацювання вітчизняних і зарубіжних вчених у даному напрямку.

Таблиця 1. Підходи до змістовної наповнюваності поняття «державно-приватне партнерство» в науковій літературі

Нормативний акт, автор	Дефініція
1	2
<i>I. У контексті формування парадигмальних засад ДПП в Україні</i>	
Сорокіна Н.	Концепція, яка еволюційним шляхом змінює відносини між владою і бізнесом, переходить від виражених командно-адміністративних методів управління державою до співпраці, рівному діалогу з бізнесом та суспільством, до партнерських відносин з останніми для досягнення економічного зростання та вирішення соціальних питань.
Узунов Ф.	Виділяє можливість проєктів ДПП в раціональному та ефективному використанні наявних ресурсів, використовуючи соціально-економічну, правову, організаційно-управлінську компоненти взаємозв'язку між різними суб'єктами господарювання.
Наумов Д.	ДПП як економічна, організаційна та інституційна складова у взаємодії держави і бізнесу.
Ліндер С.	Складова реформи публічного управління, яка трансформує управлінські державні функції, поглиблюючи їх інноваційними публічними інструментами управління.
Майстро С.	Співпраця між відповідними органами виконавчої влади, бізнесом та інститутами громадянськості в реалізації державної регіональної політики з метою формування конкурентоспроможності регіону та сприяння його соціально-економічного розвитку.
<i>II. У контексті інституціонального підходу</i>	
Закон України «Про державно-приватне партнерство»	Співробітництво між Україною, територіальними громадами в особі відповідних державних органів та органів місцевого самоврядування й юридичними особами, крім державних та комунальних підприємств, або фізичними особами-підприємцями, що здійснюється на основі договору ДПП та інших нормативно-правових актів.
Комітет OECD з наукової і технологічної політики	Домовленості на довгостроковій основі між державним і приватним партнером про співінвестування обмежених ресурсів виробництва: грошових ресурсів, робочої сили, основних засобів виробництва, інформації, для досягнення конкурентних переваг у сфері науки, технології та інновацій.
Економічна комісія ООН в Європі (UNECE)	Угода між різними секторами економіки в наданні публічних послуг та розвитку інфраструктури.
<i>The World Bank Group</i>	Юридична угода між відповідним органом виконавчої влади і бізнесом у спільній реалізації інфраструктурних проєктів.
Акінтої А.	Довготермінова угода з розвитку соціальної інфраструктури між державою і приватним партнером з відповідними обов'язками та розподілом ризиків та відповідальності.

1	2
Ходжи Г. Грейв К.	Інституційна угода між державним і приватним партнером для спільної взаємодії та взаємовигоди.
Процевський В.	Правова модель взаємовідносин між державою та внутрішнім і зовнішнім інвесторами під час реалізації проєктів ДПП з увагою на правових нормах, що регулюють дані відносини.
III. У контексті системно-функціонального підходу	
Сава Е.	Взаємодія місцевого врядування, підприємницьких структур, громади з метою вирішення соціально-економічних питань регіону, перерозподіл ролі держави й приватного сектора.
Кляйн Е. Тейсман Г.	Вигідна довготривала співпраця державного й приватного секторів з перерозподілом ризиків, витрат і прибутків.
Геррард М.	Використання державою приватного капіталу для управління активами державного сектора економіки.
Варнавський В.	Альянс між державою і бізнесом з реалізації значимих проєктів.
Вдовенко Ю.	Залучення приватного капіталу в державний сектор економіки на умовах, взаємовигідних для держави та інвесторів.
Хеммінг Р. Шварц Г.	Угода, у рамках якої приватний інвестор отримує інфраструктурний об'єкт державної власності у користування і надає відповідні послуги.
Самуельсон П.	Взаємовідносини між державним і приватним секторами, що встановлюються з метою розподілу ризиків і вигід від здійснення підприємницького проєкту.
Соснова С.	Концесійна угода, коли держава зацікавлена у приватних інвестиціях при збереженні за собою власності на об'єкт концесії.
Митрофанов О.	Механізм залучення громади до управління розвитком території.

Джерело: складено авторами.

Отже, незважаючи на наявні термінологічні дискусії та наукові розробки щодо змістовного наповнення та правил використання основних термінів у контексті впровадження парадигми державно-приватного партнерства, питання його наукового осмислення залишаються ще відкритими. Узагальнюючи викладене, пропонуємо сутність поняття «державно-приватне партнерство» розглядати через призму трьох методологічних підходів до його визначення:

1. *У контексті формування парадигмальних засад державно-приватного партнерства в Україні:* ДПП сприяє належному врядуванню шляхом забезпечення прозорості, відкритості та підзвітності діяльності у наданні публічних послуг та розвитку інфраструктури, а також через вироблення рекомендацій щодо модернізації державного управління. Такий підхід обумовлює

необхідність створення нового напрямку наукових спеціальних досліджень, пов'язаних із системою фундаментальних наукових установок, уявлень та термінів, що пояснюють та формують теоретико-методологічні основи ДПП як інноваційної моделі державного управління.

2. *У контексті використання інституціонального підходу:* ДПП є комплексом формальних та неформальних правил (законів, норм, стандартів, концепцій), що відображають нормативно-ціннісні характеристики громадянського суспільства, уніфікують зміст державно-приватного партнерства та механізмів, що регулюють його дію на практиці.

3. *У контексті використання системно-функціонального підходу:* ДПП забезпечує процес об'єктивної оцінки економічності, ефективності

та результативності управління в наданні публічних послуг та розвитку інфраструктури, реалізації урядових політик, програм чи заходів, а також правильності звітності у відповідності із чинними законами та положеннями.

Підводячи підсумок змістовного наповнення ДПП, відзначимо авторське визначення державно-приватного партнерства як системи інституційно-організованої взаємодії держави, бізнесу та громади, створеної на довготривалій і взаємовигідній основі для досягнення синергетичного ефекту на базі синтезу матеріальних і нематеріальних ресурсів цих інститутів з метою підвищення ефективності розвитку економіки регіону та зростання якості життя його населення.

Таким чином, ДПП в загальному розумінні являє собою особливий спосіб об'єднання ресурсів бізнесу і держави. При цьому, ефективно

забезпечуються інтереси громади з точки зору раціонального використання наявних її ресурсів, створюється/модернізується окремий об'єкт, що має суспільну значимість для громадськості, а також комерційне значення для інвесторів (Koroliuk, 2018).

Існування достатньої кількості фундаментальних досліджень державно-приватного партнерства свідчить про те, що процес формування наукової категорії «державно-приватне партнерство» відбувається за різними напрямками і виправдано сучасними тенденціями розвитку світової економічної системи. Разом з тим, регулювання концептуально пов'язаних з ДПП соціально-економічних відносин може бути вирішене за рахунок застосування нових трансдисциплінарних підходів у дослідженні механізму ДПП (рис. 1).

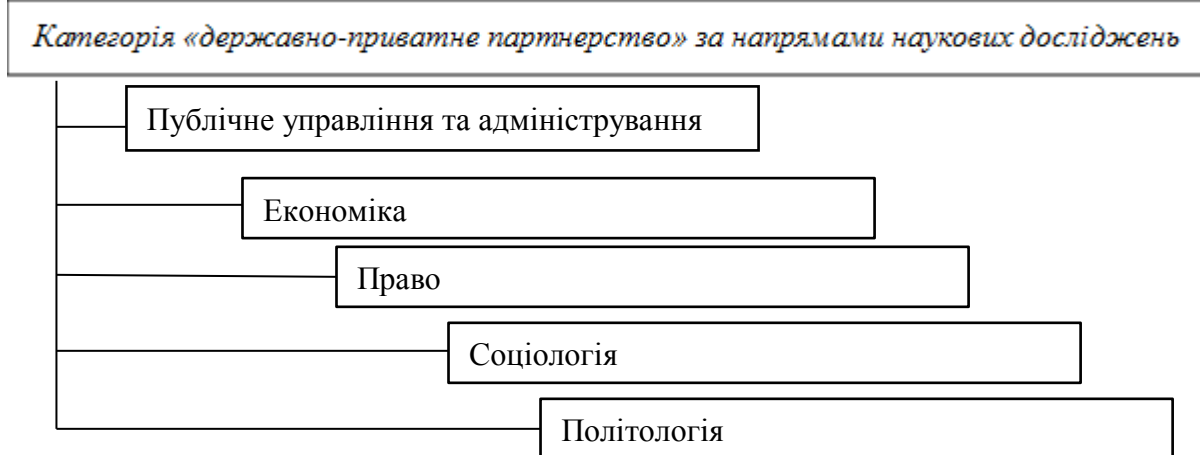

Рис. 1. Трансдисциплінарний підхід наукової категорії «державно-приватне партнерство»
Джерело: власні дослідження авторів.

У цілому трансдисциплінарність, як принцип організації наукового знання про сутність та механізм державно-приватного партнерства, відкриває всебічні можливості взаємодії комплексу дисциплін при вирішенні соціально-економічних проблем суспільства. До їх числа відноситься прагнення знайти рівновагу між фундаментальними і прикладними дослідженнями, між наукою в інтересах суспільного блага і наукою як рушійною силою комерційної діяльності. Фактично трансдисциплінарний підхід у дослідженні ДПП започатковує основу для утворення нової дисципліни зі своїми цінностями, нормами, методами, незважаючи на межі окремих дисциплін, а набуття комплексу їх знань.

Допомагає визначити категорію «державно-приватне партнерство», дати відповідь на запитання «Що це?», відобразити основні цілі й принципи формування такого партнерства, інтереси сторін-учасниць, принципові аспекти їх взаємодії тощо.

Як було встановлено вище, загальноприйнятого визначення державно-приватного партнерства не існує, проте у відповідності до Зеленої книги про ДПП, таке партнерство має свої характерні риси, які і дозволяють виділити його в самостійну економічну категорію. Так, ознаками державно-приватного партнерства є:

– адаптація проектів до місцевих умов, зокрема, регіональним. Проекти створюються під

конкретний об'єкт (інфраструктура, ЖКГ), який має бути завершений до встановленого терміну;

– модель співпраці повинна показувати основні цілі та завдання, які вирішуються партнерськими проектами;

– специфічні форми фінансування проєктів: спільне інвестування декількох учасників, за рахунок приватних інвестицій, доповнених державними фінансовими ресурсами;

– обов'язкова наявність конкурсного середовища, коли за кожен контракт або концесію відбувається боротьба між кількома потенційними учасниками;

– специфічні форми розподілу відповідальності між партнерами: держава встановлює цілі проєкту з позицій суспільних інтересів і визначає вартісні і якісні параметри, здійснює моніторинг реалізації проєктів, а приватний партнер бере на себе оперативну діяльність на різних стадіях проєкту – розробка, фінансування, будівництво і експлуатація, управління, практична реалізація послуг споживачам;

– розподіл ризиків між учасниками угоди на основі відповідних домовленостей сторін.

Відмітимо, що необхідність розвитку ДПП пояснюється, перш за все, збільшенням соціальних зобов'язань органів влади і відсутністю коштів на розвиток стратегічних галузей економіки (житлово-комунальне господарство, соціальна сфера, транспорт, благоустрій населених пунктів, об'єкти культурної спадщини та ін.), які не можуть бути приватизовані. Так, в рамках партнерських відносин відбувається перерозподіл повноважень між державою і бізнесом, при цьому важливими умовами ефективності ДПП є ступінь участі бізнесу в реалізованому проєкті і збереження за державою власності на об'єкт угоди (Shylepnytskyi, 2011). В іншому випадку реалізація механізмів ДПП може привести до часткової або повної приватизації бізнесом об'єктів партнерства. Підставою для такого розуміння партнерства держави і бізнесу став досвід країн з розвиненою економікою, де приватним компаніям, які реалізують спільні з державою проєкти, передавалися широкі повноваження: володіння, експлуатація, будівництво, фінансування тощо. Акценти ж держави поступово зміщуються з господарських завдань з будівництва та експлуатації об'єктів

інфраструктури на адміністративно-контрольні функції.

Розкриваючи сутність поняття ДПП відмітимо ще одну важливу ознаку досліджуваної економічної категорії, а саме: розподіл ризиків між державою і приватним партнером. Мається на увазі не поділ ризиків і відповідної фінансової відповідальності, що притаманно учасникам комерційних проєктів, а переважно розподіл і покладання ризиків на того партнера, який зможе попередити або пом'якшити їх негативні наслідки. По суті державно-приватне партнерство виникає на підґрунті інституційної основи взаємовідносин держави і приватного сектора в рамках ДПП, розділенні власності державного і приватного секторів, розподілі функцій, прав, обов'язків і ризиків між державою і приватним сектором при виконанні проєкту в рамках ДПП.

Таким чином, автори дослідження розглядають категорію «державно-приватне партнерство» як систему парадигмальних зрушень відносин співпраці між державою, приватним сектором та громадськістю на основі формування ефективних інститутів партнерства, орієнтованих на посилення ініціативи місцевих влад та активну громадську позицію в реалізації програм і проєктів ДПП.

Висновки

Підсумовуючи зазначимо, що дискурс навколо державно-приватного партнерства є надзвичайно активним, як в світі, так і в Україні. Сьогодні поняття партнерства держави і бізнесу трактується багатофункціонально і не охоплюється одним визначенням. В свою чергу, відсутність єдиної наукової думки на практиці призводить до нерозуміння суспільством суті цих відносин. Більше того, в провідних країнах світу для позначення інституту ДПП (як сукупності форм взаємодії бізнесу і влади) вживається термін «публічно-приватне партнерство», підкреслюючи цим пріоритетну роль приватного сектора і громадськості у взаєминах з державою. Щодо України, то, виходячи з існуючої моделі суспільного розвитку, в більшості випадків застосовується термін «державно-приватне партнерство», який базується на провідній ролі державного сектора у відносинах з бізнесом та громадою, що потребує подальшої трансформації цих відносин з посиленням ролі та впливу громадянського суспільства на політичні рішення

та ініціативи громади у розбудові соціальних інфраструктурних об'єктів регіону.

Узагальнення пропонованих сучасними вітчизняними і зарубіжними дослідниками категорій, вказує на існування трьох методологічних підходів до визначення державно-приватного партнерства: 1) парадигмального (ДПП як напрям наукових досліджень, пов'язаних із системою фундаментальних наукових установок, уявлень та термінів, що пояснюють та формують теоретико-методологічні основи державно-приватного партнерства); 2) інституціонального (ДПП як комплекс законів, норм, стандартів, концепцій, що уніфікують зміст державно-приватного партнерства та регулюють його дію на практиці); 3) системно-функціонального (ДПП як процес управління в наданні публічних послуг та розвитку інфраструктури).

Водночас державно-приватне партнерство як категорія публічного управління проявляється у висвітленні інституційної основи взаємовідносин держави і приватного партнера в рамках ДПП, розділенні власності державного і приватного секторів, у консолідації ресурсів, у розподілі функцій, прав, обов'язків і ризиків між державою і приватним партнером при виконанні проєкту в рамках державно-приватного партнерства.

References

- Aleksandrova, M. M. & Dovhaliuk, V. V. (2019). Derzhavno-pryvatne partnerstvo v sotsialnii sferi [Public-private partnership in the social sphere]. *Derzhavne upravlinnia: udoskonalennia ta rozvytok*, 8. doi: 10.32702/2307-2156-2019.8.23 [in Ukrainian].
- Koroliuk, T. O. (2018). Publichno-pryvatne partnerstvo yak mekhanizm zaluchennia investytsii v

ekonomiku [Public-private partnership as a mechanism for attracting investment in the economy]. *Efektivna ekonomika*, 12. doi: 10.32702/2307-2105-2018.12.119 [in Ukrainian].

Mashchenko, M. A. (2018). Derzhavno-pryvatne partnerstvo yak umova zabezpechennia invarionmentalnoi bezpeky [Public-Private Partnership as a Condition for Ensuring Environmental Security]. *Efektivna ekonomika*, 12. doi: 10.32702/2307-2105-2018.12.81 [in Ukrainian].

Natsionalnyi instytut stratehichnykh doslidzhen (2012). Shchodo rozvytku derzhavno-pryvatnoho partnerstva yak mekhanizmu aktyvizatsii investytsiinoi diialnosti v Ukraini [On the development of public-private partnerships as a mechanism for intensifying investment activity in Ukraine]. Retrieved from <http://old2.niss.gov.ua/articles/816/> [in Ukrainian].

Pro derzhavno-pryvatne partnerstvo [About public-private partnership]. № 2404-VI. (2010).

Shylepnytskyi, P. I. (2011). Derzhavno-pryvatne partnerstvo: teoriia i praktyka [Public-private partnership: theory and practice]. Lviv [in Ukrainian].

Zaloznova, Yu. S., Butenko, N. V. & Petrova, I. P. (2016). Publichno-pryvatne partnerstvo v Ukraini: stan, problemy ta perspektyvy rozvytku [Public-Private Partnership in Ukraine: Status, Problems and Development Prospects]. *Ekonomichnyi visnyk Donbasu*, 2 (44), 21–28 [in Ukrainian].

Zapatrina, I. V. (2010). Publichno-pryvatne partnerstvo v Ukraini: perspektyvy zastosuvannia dlia realizatsii infrastrukturykh proektiv i nadannia publichnykh posluh [Public-Private Partnership in Ukraine: Prospects for Implementation of Infrastructure Projects and the Provision of Public Services]. *Ekonomika i prohnozuvannia*, 4, 62–86 [in Ukrainian].